HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

ודלמא אאינו פוסל אי נמי ממאי דאיתא לדרב הונא דלמא ליתא דרב הונא כלל ובדרב המנונא קמיפלגי דאמר רב המנונא [א]שומרת יבם שזינתה אסורה ליבמה דרב אמר הרי היא כאשת איש ומיפסלא בזנות ושמואל אמר אינה כאשת איש [א]ולא מיפסלא בזנות וא"נ בקדושין תופסין ביבמה קמיפלגי דרב אמר הרי היא כאשת איש [ב]ולא תפסי בה קדושין ושמואל אמר אינה כאשת איש ותפסי בה קדושין והא אפליגו בה חדא זימנא [ג]חדא מכלל דחברתה איתמר:

מתני' [ד]אמרו לו מתה אשתך ונשא אחותה מאביה מתה ונשא אחותה מאמה מתה ונשא אחותה מאביה מתה ונשא אחותה מאמה ונמצאו כולן קיימות מותר בראשונה ובשלישית ובחמישית ופוטרות צרותיהן ואסור בשניה וברביעית ואין ביאת אחת מהן פוטרת צרתה ואם בא על השניה לאחר מיתת הראשונה מותר בשניה וברביעית ופוטרות צרותיהן ואסור בשלישית ובחמישית ואין ביאת אחת מהן פוטרת צרתה: בן [ב]תשע שנים ויום אחד הוא פוסל ע"י אחין והאחין פוסלין על ידו אלא הוא פוסל תחלה והאחין פוסלין תחלה וסוף כיצד בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו פסל ע"י אחין באו עליה אחין ועשו בה מאמר נתנו גט או חלצו פוסלין על ידו:

גמ' אטו כולהו לאו לאחר מיתת ראשונה נינהו אמר רב ששת לאחר מיתת ראשונה ודאי: בן תשע שנים וכו': בן תשע שנים ויום אחד תחלה פסיל בסוף לא פסיל והתני רב זביד ב"ר אושעיא העושה מאמר ביבמתו ואח"כ בא אחיו שהוא בן ט' שנים ויום אחד עליה פסלה אמרי [ג]ביאה פסיל אפילו בסוף מאמר תחלה פסיל בסוף לא פסיל וביאה אפילו בסוף פסיל והא קתני אלא שהוא פוסל תחלה והן תחלה וסוף כיצד בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו וכו' חסורי מיחסרא והכי קתני בן תשע שנים ויום אחד הוא פוסל תחלה והן פוסלין תחלה וסוף בד"א במאמר אבל ביאה פוסלת אפי' בסוף כיצד בן ט' שנים ויום אחד הבא על יבמתו פסל ע"י אחין ומי אית ליה מאמר כלל ע"י אחין והתניא בן ט' שנים ויום אחד [ד]הוא פוסל בדבר אחד והאחין פוסלין על ידו בארבעה דברים הוא פוסל ע"י אחין בביאה [ה]והאחין פוסלין על ידו בביאה במאמר בגט בחליצה [ו]ביאה דפסלה בין בתחלה בין בסוף פסיקא ליה מאמר דבתחילה פסיל בסוף לא פסיל לא פסיקא ליה איתמר נמי אמר רב יהודה אמר שמואל יש לו גט וכן אמר רב תחליפא בר אבימי יש לו מאמר תניא נמי הכי יש לו גט ויש לו מאמר דברי ר"מ וסבר ר"מ יש לו גט והתניא [ה][ז]עשו ביאת בן תשע כמאמר בגדול ר"מ אומר עשו חליצת בן תשע כגט בגדול ואם איתא ליתני כגיטו אמר רב הונא בריה דרב יהושע אית ליה וזוטר לר"ג דאמר אין גט אחר גט ה"מ בגדול אחר גדול וקטן אחר קטן אבל גדול אחר קטן מהני לרבנן דאמרי יש גט אחר גט ה"מ בגדול אחר גדול או בקטן אחר קטן אבל קטן אחר גדול לא מהני:

מתני'

הכי גרסינן **אי נמי ליתא לדרב הונא כלל ובדרב המנונא קמיפלגי: והא אפליגו בה חדא זימנא.** בהאי פירקא גופיה (לעיל דף לב:) דאמר שמואל בעניותינו צריכה גט: **מתני' אמרו לו מתה אשתך ונשא אחותה מאביה.** שלא מאמה: **וחזרו ואמרו לו מתה.** השנייה ונשא אחותה של שנייה מאמה ולא מאביה ונמצאת שלישית רחוקה מן הראשונה ולא קרובתה היא: **חזרו ואמרו לו מתה.** ונשא אחותה של שלישית זו מאביה ולא מאמה נמצאת רביעית רחוקה מן השנייה וכ"ש מן הראשונה: **חזרו ואמרו לו מתה.** ונשא אחותה מאמה ורחוקה מן השלישית ואח"כ אמרו לו כולן קיימות: **מותר בראשונה ובשלישית ובחמישית.** שאין קרובות זו לזו ואף על גב שהשלישית אחות השנייה היא שריא דקדושי שנייה לא תפסי דאחות אשה היא והויא לה כאנוסה ומפותה ותניא (לקמן דף לז.) אנס אשה מותר לישא בתה דלא אסרה תורה אלא אחות אשה והיכא דלא תפוס קדושין לאו אשה היא וכן חמישית אף על פי שהיא אחות הרביעית מותרת הואיל ותפסי קדושי שלישית נמצאת ביאת רביעית שהיא אחות שלישית ביאת זנות ולא אסרה חמישית עליו: **ופוטרות צרותיהן.** אם מת ובא יבם וייבם את אחת מהן נפטרה צרתה: **ואסור בשניה וברביעית.** בשניה משום ראשונה וברביעית משום שלישית: **לאחר מיתת הראשונה.** שאמת היו הדברים של ראשונה ושאר הדברים שקר היו: **ואסור בשלישית.** מפני שנייה ובחמישית מפני רביעית: **הוא פוסל תחלה.** כשבעל תחלה אבל לא בסוף כדמפרש בגמרא: **פוסלין על ידו.** דביאתו לא קנייה לגמרי אלא כמאמר בעלמא והא קי"ל (לעיל דף נ.) דיש מאמר וגט וביאה וחליצה אחר מאמר: **גמ' לבסוף לא פסיל.** אם עשה בה גדול מאמר קודם ביאת בן תשע לא פסיל לה ביאת בן תשע אבעל מאמר: **והתני רב זביד כו'.** ומשני ביאת בן תשע פסלה אפי' בסוף אבל מאמרו של בן תשע אם הוא תחלה פסיל לבסוף לא פסיל: **והא קתני הוא פוסל תחלה.** ומפרש ביאה לאלתר אלמא אביאה קאי: **חסורי מחסרא כו'.** אבל ביאה אפי' בסוף כיצד בן ט' שנים שבא על יבמתו פסל ע"י אחין שעשו בה מאמר תחלה דהא כיצד אבסוף קאי: **יש לו גט.** לפוסלה ע"י אחין דקיימא עלייהו בכיון שלא בנה שוב לא יבנה: **עשו חליצת בן ט'.** לדחות כגט בגדול שפוסל ע"י אחין וצריכה חליצה כן חליצת בן ט' אינה לפטור אלא לפסול: **אית ליה.** גט: **וזוטר.** מגט דגדול אבל חליצתו הויא כגט דגדול ומשום הכי לא תני כגיטו. והשתא קמפרש ואזיל מאי בצירותיה דגטו מגט דגדול לר"ג כו':

מתני'

ודלמא אאינו פוסל. ואם תאמר ומאי דוחקיה לומר כן נימא דבדרב המנונא פליגי ואכולה מילתא דר' יוסי ויש לומר דלא מסתבר ליה למימר דפליגי בדרב המנונא משום דאמר בסוטה בסוף היא מביא (דף יח: ושם) דלית הלכה כוותיה ולא ניחא ליה נמי לומר דפליגי באין קידושין תופסין ביבמה משום דאיפליגו בה חדא זימנא: **וכן אמר רב תחליפא בר אבימי יש לו מאמר.** אר"י דמ"ד יש לו מאמר אבל גט לא דמאמר עדיף שהוא במקום ביאה אבל גט הוי במקום חליצה וביאה עדיפא מחליצה דהא ביאה אמרינן דפסיקא ליה בין בתחלה בין בסוף אבל חליצה לא ושמואל דאמר גט יש לו כ"ש מאמר דיש לו:

רבי מאיר אומר עשו חליצת בן ט' כו'. אר"י דלר"מ יש לו חליצה וכ"ש ביאה אבל לרבנן דוקא ביאה יש לו אבל חליצה אין לו ומתניתין וברייתא דלעיל דקתני בן ט' פוסל ע"י אחין (א) בדרך אחד ע"כ רבנן היא דלרבי מאיר פסיקא ליה חליצה כמו ביאה דאמר חליצת בן ט' כגט בגדול וגט של גדול פוסל אפי' לבסוף והא דפליגי שמואל ורבי אלעזר בריש כל הגט (גיטין דף כד:) דלשמואל חליצת קטן פסולה ופוסלת ולרבי אלעזר אינה פוסלת ליכא למימר דאליבא דרבנן פליגי וסבר שמואל דלרבנן פוסלת בתחלה ורבי אלעזר סבר דאפי' בתחלה לא פסלה דע"כ מודה שמואל דלרבנן אין לו חליצה כלל דבפרק מצות חליצה (לקמן קה:) אמתניתין דהחולצת מן הקטן חליצתה פסולה אמר [ו]שמואל זו דברי רבי מאיר אבל חכמים אומרים אין חליצת קטן כלום ואליבא דר"מ נמי ליכא למימר דפליגי דהא בהדיא קאמר הכא עשו חליצת בן ט' כגט בגדול אלא במתני' דפ' מצות חליצה (ג"ז שם) פליגי דשמואל מוקי לה כר' מאיר ורבי אלעזר מוקי לה כרבנן:

נשא

מסורת הש"ס

א) [לעיל פא. לב: לה. גיטין פ: סוטה יח:], ב) [לעיל יג: וש"נ], ג) [מגילה כט: וש"נ], ד) לעיל נד: [ועמ"ש תוס' לעיל נד: ד"ה אמרו לו], ה) [לעיל סא.] נדה מה., ו) [צ"ל רב וכ"א שם],

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ר' מאיר וכו' בן ט' פוסל ע"י אחין בדבר אחד:

מוסף רש"י

שומרת יבם שזינתה. כשהיא שומרת יבם, **אסורה ליבמה.** כאשה שזינתה תחת בעלה שאסורה לבעלה (סוטה יח: ובעי"ז לעיל פא.). **ולא תפסי בה קדושין.** יבמה שלא חלצה אם נתקדשה לשוק אין קדושין תופסין בה, אע"ג דחייבי לאוין בעלמא תפסי בהו קדושין (לעיל יג:). **אמרו לו מתה אשתך כו'.** כגון דינה בת לאה מיעקב ויוכבד בת לאה מאהרן ושרה בת אהרן מקטורה ורבקה בת קטורה מבתואל ומלכה בת בתואל מחנה, וראובן נשא את מלכה והלך למדינת הים, אמרו לו מתה אשתך ונשא את רבקה שהיא אחותה מאביה, חזרו ואמרו לו מתה רבקה ונשא את שרה אחותה מאמה, אמרו לו מתה שרה ונשא את יוכבד אחותה מאביה, אמרו לו מתה יוכבד ונשא את דינה אחותה מאמה, חזרו ואמרו לו כולן קיימות, מותר **בראשונה.** במלכה אשתו, **ובשלישית.** שרה, לפי שרבקה לא היו קדושיה קדושין וביאתה באונס הוא ומותר בשרה אחות, דתנן (לקמן צז.) נושאין על האנוסה, **ובחמישית.** דינה ואע"פ שהיא אחות יוכבד הרביעית, לפי שביאת יוכבד פיתוי היא ואינה קידושין, מפני שהשלישית היו קידושיה קידושין, **ופוטרות צרותיהן.** אם מת וחלצו האחין לאחת מהן פוטרות צרותיהן, **ואסור בשניה.** מפני הראשונה **וברביעית.** מפני השלישית (לעיל נד:). **על ידו.** על כחו (נדה ב.). **ביאת בן תשע.** ביבמתו (נדה מה.).

עין משפט נר מצוה

עב א מיי' פ"ב מהלכות יבום הלכה כ סמג לאוין פג טוש"ע אה"ע סימן קנט סעיף ג:

עג ב ג ד ה ו ז מיי' פ"ה מהלכות יבום הלכה יח סמג עשין נא טוש"ע שם סי' קע סט"ז:

תוס' חד מקמאי

תניא עשו ביאת בן ט' כמאמר בגדול ר"מ אומר עשו חליצת בן ט' כגט בגדול פי' אבל לרבנן חליצת בן ט' לאו כלום הוא והכי איתא בפ' מצות חליצה דלרבנן אין חליצת קטן כלום. ומסתבר דה"ה לגיטו שהרי גט אינו פוסל ביבמה אלא משום חליצה כדא' פ' ר"ג גט להוציא וחליצה להוציא ומדגט לא מהני חליצה נמי לא מהניא ואתי למבעל אחר חליצה אלמא גט לא פסול אלא משום חליצה וכיון דחליצת קטן לא פסלה גיטו נמי לא פסיל כלל. והאי דקתני עשו ביאת בן ט' כמאמר בגדול ולא קתני כמאמרו משום דמאמרו אינו פוסל בסוף וביאתו פוסל אפי' בסוף כמאמר בגדול. ומסתברא דלר"מ נמי דס"ל דגט קטן [מהני] ה"מ כשכתב בכתב ידו אבל ע"י עדים לא פוסל שהרי צריך שיאמר לסופר כתוב ולעדים חתומו ואין א) שליחות לקטן ובעדי מסירה נמי לא דהא ס"ל לר"מ עדי חתימה כרתי אבל בכתב ידו כיון דכשר מן התורה שהרי אם נשאת הולד כשר פוסל לר"מ:

א) עי' תוס' גיטין (דף כ"ב ע"ב) ד"ה והא באמצע הדיבור וי"ל דלא בעינן שליחות בכתיבה וכו'.